

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE W WIELKIEJ BRYTANII

Co to są zamówienia publiczne?

Zamówienia publiczne są terminem określającym zakup robót budowlanych, dostaw oraz usług przez krajowe i lokalne podmioty z sektora publicznego, takie jak rząd, samorządy, władze lokalne, straż pożarna, policja, służba zdrowia, konsorcja podmiotów publicznych oraz przedsiębiorstwa świadczące usługi użyteczności publicznej - zarówno publiczne jak i prywatne. W całej Europie sektor publiczny oraz przedsiębiorstwa świadczące usługi użyteczności publicznej stale zgłaszają zapotrzebowanie na szeroki zakres produktów i usług. W celu realizacji tego zapotrzebowania powstają często zamówienia o bardzo dużej wartości, na które nałożony jest obowiązek ogłaszania w całej Europie. Wartość takich zamówień szacowana jest na ok. 500 miliardów funtów co stanowi ok. 11,5% produktu krajowego brutto całej UE. Stanowi to bardzo atrakcyjny rynek dla firm zainteresowanych dostarczaniem usług i produktów zarówno w kraju jak i zagranicą.

Kogo dotyczą zamówienia publiczne?

Liczba podmiotów objętych zasadami dotyczącymi zamówień publicznych jest bardzo duża – są to między innymi władze lokalne i centralne, urzędy, agencje oraz inne podmioty. Zasady dotyczą także przedsiębiorstw działających w sektorach gospodarki wodnej, energii, transportu i telekomunikacji, a czasami także firmy sektora prywatnego zaangażowane w sektorze publicznym oraz realizujące usługi użyteczności publicznej. Zamówienia są różnego typu, przykładowo mogą obejmować: dostawę sprzętu biurowego oraz komputerów; zarządzanie nieruchomościami; zlecenia budowlane; materiały eksploatacyjne oświetlenia ulic; produkty medyczne; usługi finansowe i ubezpieczeniowe. Dyrektywy UE obejmują tylko zamówienia o wartości powyżej określonego progu – dotyczyć to może jednak prawie wszystkiego co dany podmiot kupuje.

Podmioty sektora publicznego zobowiązane są do postępowania zgodnego z zasadami UE jeżeli finansują więcej niż 50% zamówień zleconych przez inne podmioty, nie wyłączając tych z sektora prywatnego. Firmy prywatne muszą postępować zgodnie z tymi zasadami także w przypadku zlecenia podwykonawstwa zamówień publicznych powyżej progu UE.

Zasady UE dotyczące publicznych zamówień stosowane są w 25 krajach członkowskich Unii Europejskiej, w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA - Islandia, Norwegia oraz Liechtenstein) oraz w innych krajach stowarzyszonych z UE. Stosowne umowy zostały zawarte także z Turcją, Maroko oraz Tunezją w celu zapewnienia zasad wolnej konkurencji przy przyznawaniu zamówień publicznych. Wszystkie kraje członkowskie UE są członkami Światowej Organizacji Handlu, międzynarodowej organizacji zajmującej się międzynarodowym handlem. W 1996 roku weszło w życie nowe porozumienie WTO w sprawie zamówień rządowych (GPA) obejmując

swoim zakresem roboty budowlane, usługi oraz dostawy, a stosowne Dyrektywy UE zostały znowelizowane pod tym kątem. Nowe porozumienie nie jest już ograniczone tylko do zamówień rządowych i obejmuje także zamówienia przydzielane przez podmioty publiczne na poziomie regionalnym. GPA w dużym stopniu pokrywa się z zasadami ujętymi w Dyrektywach w związku z czym sygnatariusze tego porozumienia powinni być traktowani na takich samych zasadach jak państwa członkowskie UE.

Podstawowe zasady

Rynek zamówień publicznych UE stanowi podstawę jednolitego rynku i funkcjonuje wg zasad zakładających zniesienie barier i utworzenie nowych konkurencyjnych i pozbawionych dyskryminacji rynków. Podstawową zasadą zamówień publicznych jest otwarcie dostępu do zamówień dla większej liczby potencjalnych dostawców, redukując jednocześnie koszty dla zamawiających. Zasady mają zapewnić swobody przepływu towarów i usług w ramach UE oraz racjonalne wydatkowanie publicznych funduszy dzięki wolnej konkurencji. Zasady te są realizowane poprzez obowiązek zamieszczania ogłoszeń o przetargach w całej UE, traktowanie wszystkich ofert w jednakowy sposób w celu uniknięcia dyskryminacji ze względu na narodowość lub pochodzenie towarów i usług, zachęcanie do korzystania ze standardów technicznych UE (zamiast standardów poszczególnych krajów) oraz stosowanie obiektywnych kryteriów oceny oraz wyboru ofert.

Ramy prawne

Rynek europejski jest objęty szeregiem Dyrektyw, które muszą być implementowane przez każdy kraj członkowski poprzez zmianę obowiązujących przepisów prawa oraz wprowadzenie szczegółowych przepisów i instrukcji dotyczących zamówień publicznych. W Wielkiej Brytanii kwestie te są regulowane przez Ustawowe Instrumenty. Stopień implementacji Dyrektyw jest różny w poszczególnych krajach członkowskich.

Dyrektywy ustanwiają podstawowe zasady dotyczące zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi których wartość przekracza określone progi. Progi te są dużo niższe dla dostaw i usług. Zasady te określają procedury dotyczące ogłaszania oraz przeprowadzania przetargów, które muszą być przestrzegane przez zamawiających.

Zamówienia powyżej progów objęte zasadami UE muszą być ogłaszane w dodatku do Oficjalnego Biuletynu WE (OJEC) zanim zostaną ogłoszone w jakimkolwiek innym miejscu – obecnie w każdym tygodniu pojawia się średnio ponad 2000 takich ogłoszeń. Liczba ogłoszeń o przetargach opublikowanych w OJEC wzrosła z 19 000 w 1988 do blisko 110 000 rocznie w 1996 i w dalszym ciągu rośnie.

Poniższa tabela ujmuje aktualne Dyrektywy dotyczące zamówień publicznych oraz odpowiednie Ustawowe Instrumenty, które wprowadziły je do przepisów

Wielkiej Brytanii.

Dyrektywy UE	Przepisy w Wielkiej Brytanii
Dyrektywa koordynująca procedury udzielania zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi (jednolity tekst dyrektywy) 2004/18/EC	SI 2006/0005 : Przepisy zamówień publicznych 2006
Dyrektywa koordynująca procedury zamówień publicznych udzielanych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji 2004/17/EC	
Dyrektywa dot. robót budowlanych 93/97/EC znowelizowana przez Dyrektywę 97/52/EC	SI 1991 No 2680 Przepisy zamówień publicznych na roboty budowlane 1991 znowelizowana przez: <ul style="list-style-type: none"> • Przepisy dotyczące zamówień na dostawy i roboty budowlane podmiotów z sektora gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji 1992 (SI No. 3279) • Przepisy zamówień publicznych na dostawy 1995 (SI No. 201) • Przepisy dotyczące zamówień podmiotów z sektora gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji 1996 (SI No, 2009)
Dyrektywa dot. dostaw 93/36/EC wraz ze zmianami wprowadzonymi przez Dyrektywę 97/52/EC	SI 1995 No. 201 Przepisy zamówień publicznych na dostawy 1995 wraz ze zmianami wprowadzonymi przez: <ul style="list-style-type: none"> • Przepisy dotyczące zamówień podmiotów z sektora gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji 1996 (SI No. 2911) • Przepisy zamówień publicznych (na roboty budowlane, usługi i dostawy) (nowelizacja) 2000

Dyrektywa dot. usług 92/50/EC wraz ze zmianami wprowadzonymi przez Dyrektywę 97/52/EC	SI 1993 No. 3228 Przepisy zamówień publicznych na usługi 1993 <ul style="list-style-type: none"> • Przepisy dotyczące zamówień publicznych na dostawy 1995 (SI No. 201) • Przepisy dotyczące zamówień podmiotów z sektora gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji 1996 (SI No. 2911) • Przepisy zamówień publicznych (na roboty budowlane, usługi i dostawy) (nowelizacja) 2000 (SI No, 2009)
Dyrektywa dot. podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, telekomunikacji i transportu 93/38/EC wraz ze zmianami wprowadzonymi przez Dyrektywę 98/4/EC	SI 1996 No. 2911 Przepisy dotyczące zamówień podmiotów z sektora gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji 1996 wraz ze zmianami wprowadzonymi przez przepisy: <ul style="list-style-type: none"> • Przepisy dotyczące zamówień podmiotów z sektora gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (nowelizacja) 2001 (SI No. 2418)
Dyrektywa koordynująca procedury odwoławcze w zamówieniach publicznych 89/665/EC wraz ze zmianami wprowadzonymi przez Dyrektywę 97/52/EC	SI 1991 No 2680 Przepisy dotyczące zamówień publicznych na roboty budowlane 1991 SI 1995 No. 201 Przepisy dotyczące zamówień publicznych na dostawy 1995 SI 1993 No. 3228 Przepisy dotyczące zamówień publicznych na usługi 1993 Wraz ze zmianami wprowadzonymi przez przepisy: <ul style="list-style-type: none"> • Przepisy zamówień publicznych (na roboty budowlane, usługi i dostawy) (nowelizacja) 2000 (SI No, 2009)
Dyrektywa koordynująca procedury odwoławcze dla podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, telekomunikacji i transportu 92/13/EC	(SI No. 2911)

ZAMÓWIENIA PODPROGOWE

W Wielkiej Brytanii brak jest szczególnych przepisów regulujących zamówienia publiczne poniżej progu określonego przez UE – w stosunku do tego typu zamówień obowiązują pewne wymogi w stosunku do władz lokalnych ujęte w Ustawie o Władzach Lokalnych oraz w ogólnych zasadach ujętych w Traktacie

UE. Pomimo to przyjęte rozwiązania zapewniają objęcie przetargów podprogowych rządową polityką dotyczącą zakupów, która stanowi, że rządowe zakupy powinny być przeprowadzane na zasadach wolnej konkurencji oraz racjonalnego wydatkowania funduszy publicznych.

Instytucje odpowiedzialne za zamówienia publiczne

Rządowe Biuro ds. Handlu (OGC - Office of Government Commerce) www.ogc.gov.uk – niezależne Biuro Ministerstwa Skarbu – jest odpowiedzialne za realizowanie polityki rządu dotyczącej zamówień publicznych oraz za ramy prawne. OGC posiada wizję, cztery podstawowe cele oraz dziesięć Strategii. Tak ujęta działalność zatwierdzona przez Radę Nadzorczą OGC stanowi plan do stworzenia silnych relacji pomiędzy zamawiającymi a dostawcami oraz racjonalizowania rządowych wydatków.

Instytucje odpowiedzialne za apelacje

W Wielkiej Brytanii poza sądami nie funkcjonują żadne instytucje odpowiedzialne za rozpatrywanie i podejmowanie decyzji dotyczących skarg i odwołań dotyczących zamówień publicznych. Pokrzywdzony może w pierwszej instancji zdecydować się na skierowania sprawy do właściwego zamawiającego, ponieważ wszyscy zamawiający są zobowiązani do przestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych. Pokrzywdzony może także zdecydować o skierowaniu sprawy bezpośrednio do krajowego sądu. W pierwszym przypadku zamawiający może zdecydować, aby zwrócić się o opinię odnośnie zgodności działań z przepisami do stosownego urzędu administracji centralnej. Zarówno zamawiający jak i urząd administracji centralnej mogą skorzystać z doradztwa Rządowego Biura ds. Handlu w celu wypadania opinii jeżeli sprawa dotyczy w szczególności złamania przepisów UE.

Rodzaje zamówień publicznych

Zamawiający w Wielkiej Brytanii mają do wyboru te same procedury przetargowe jak te ujęte w Dyrektywach UE, tzn. zamówienia robót budowlanych, dostaw i usług oraz koncesje na roboty budowlane i usługi itp. Należy zwrócić uwagę, że w Wielkiej Brytanii dostępne są także dodatkowe rodzaje zamówień, które nie są objęte przez szczególne przepisy UE, aczkolwiek postanowienia Traktatu UE dotyczące swobody przepływu oraz równego traktowania, przejrzystości i wzajemnego uznawania kwalifikacji muszą być w tym względzie przestrzegane.

Sposoby ogłoszeń o przetargach

Dla zamówień na roboty budowlane, dostawy oraz usługi wszyscy zamawiający w Wielkiej Brytanii zobowiązani są do przesłania do Unii Europejskiej zawiadomienia o planowanych zamówieniach jak najwcześniej po zatwierdzeniu decyzji dotyczącej planowania takich zamówień.

Przyjęte terminy

- **Przetarg nieograniczony;** w normalnych sytuacjach zamawiający zobowiązany jest do ustalenia terminu nadsyłania ofert nie krótszego niż 52 dni po zamieszczeniu ogłoszenia w Oficjalnym Biuletynie UE. Termin ten może zostać skrócony do 36 dni lub w wyjątkowych sytuacjach do 22 dni pod warunkiem, że zamówienie zostało ujęte w informacji o planowanych zamówieniach w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy oraz nie krótszym niż 52 dni od ogłoszenia przetargu.

- **Przetarg ograniczony;** zamawiający zobowiązany jest do ustalenia terminu nadsyłania zgłoszeń do przetargu nie krótszego niż 37 dni od daty zamieszczenia ogłoszenia oraz kolejne 40 dni od dnia zaproszenia oferentów do przetargu na nadesłanie ofert.

Termin nadsyłania ofert może zostać skrócony do 26 dni w przypadku gdy szczegółowa informacja na temat zamówienia została opublikowana w informacji o planowanych zamówieniach w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i nie krótszym niż 52 dni od daty ogłoszenia o przetargu.

- **Negocjacje z ogłoszeniem;** zamawiający zobowiązany jest do ustalenia terminu nie krótszego niż 37 dni od daty zamieszczenia ogłoszenia o przetargu na nadsyłanie zgłoszeń udziału w przetargu. W przepisach nie jest określony minimalny okres czasu na negocjacje, ale jeżeli przeprowadzany jest także formalny przetarg, określony termin musi być dostatecznie długi, aby pozwolić zaproszonym oferentom na przygotowanie ofert. Komisja sugeruje, że termin taki powinien być taki sam jak dla przetargów ograniczonych z tym wyjątkiem, że brak jest zapisu dopuszczającego możliwość skrócenia terminu w przypadku informacji o planowanych zamówieniach.
- **Przyśpieszone procedury:** Dyrektywa oraz przepisy pozwalają na skrócenie terminów w nagłych wypadkach. Najkrótszy termin dla przetargów ograniczonych oraz negocjacji z ogłoszeniem wynosi 15 dni na zgłoszenie udziału w przetargu oraz 10 dni na złożenie ofert, przy założeniu, że ogłoszenie jest rozesłane poprzez fax lub drogą elektroniczną, a zaproszenia są wysyłane w najszybszy możliwy sposób. Prosimy o zapoznanie się z informacją poniżej: 'Kiedy możliwe jest zastosowanie przyśpieszonej procedury?'
- **Skrócone terminy są dopuszczone przez Dyrektywę:**
  - W przypadku ogłoszeń o zamówieniach rozsyłanych drogą elektroniczną zgodnie z przepisami określonymi przez Komisję, Oficjalny Biuletyn UE musi opublikować ogłoszenie w terminie 5 dni (a nie 12 dni) a minimalny termin odpowiedzi na ogłoszenie może zostać skrócony do 7 dni; oraz
  - W przypadku zamówień, których dokumentacja jest dostępna w Internecie od dnia ogłoszenia informacji o przetargu termin składania ofert może zostać skrócony o 5 dni.
- **Dialog konkurencyjny:** zamawiający zobowiązany jest do ustalenia terminu nadsyłania zgłoszeń do przetargu na minimum 37 dni, przy czym termin ten może zostać skrócony o 7 dni jeżeli ogłoszenie zostało rozesłane drogą elektroniczną.

- Koncesje na roboty budowlane: zamawiający zobowiązany jest ustalić termin minimum 52 dni na od ogłoszenia informacji o przetargu, przy czym termin ten może zostać skrócony o 7 dni jeżeli ogłoszenie zostało rozesłane drogą elektroniczną.